ก 1234

แนวหน้า
ฉบับที่ 13,900 วันจันทร์ที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530

เสริมรากเพิ่มผลผลิตมะขามหวาน จากไร่สงวนวงศ์

โดย เกรียงไกร ไทยอ่อน

การทาบกิ่งแบบเสริมราก

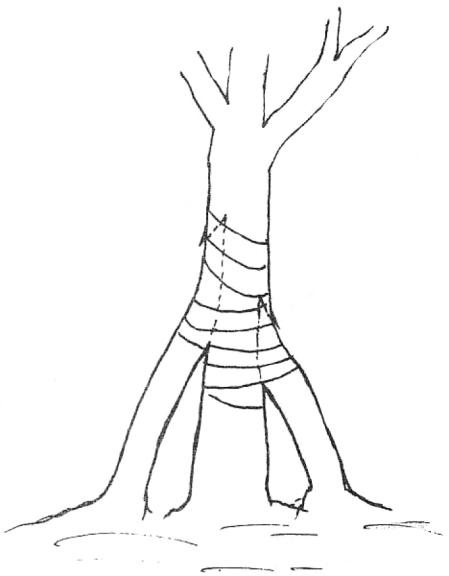

สำหรับไร่มะขามหวานสงวนวงศ์ได้ชื่อว่ามีวิธีปลูกต่างจากไร่อื่น ๆ ทั่วไป เหมือนมีความเชื่อมั่นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งจะเผยแพร่ไปสู่เกษตรกรเพื่อให้ปลูกมะขามหวานได้ผลดียิ่งขึ้น

คุณนิมิตร สงวนวงศ์ เจ้าของไร่มะขามหวานสงวนวงศ์ เล่าว่า ที่ไร่เกือบทั้งหมด ผมใช้วิธีการเสริมรากคือ 1 ต้น ผมจะเสริมรากอีก 3 ราก รวมเป็น 4 รากกับต้นเดิม จะทำให้มะขามโตไว เปรียบเสมือนว่า ในครอบครัวหนึ่งถ้ามีคนกินอาหารคนเดียวแล้วอีก 4 คนหาอาหารมาให้กิน คิดว่าเพียงพอที่สุด

ขั้นตอนการเสริมรากทำอย่างไรบ้าง

ขั้นแรกเราจะทำการเพาะเมล็ดไว้ก่อน เหมือนกับเรามีเรียมต้นตอไว้จะไปทาบขนาดของต้นตอควรมีขนาดเท่าหลอดกาแฟ จากนั้นตัดเอายอดต้นตอออก การปาดเราจะใช้วิธีเหมือนทาบกิ่งมะม่วง มะขามทั่วไป การเสริมรากต้องทำพร้อมกันไปเลย อาจจะทะแยงด้านข้างบ้าง ด้านบนบ้าง ขึ้นอยู่กับต้นที่เราจะไปเสริมว่าจะสูงหรือเตี้ยขนาดไหน ฤดูกาลที่เหมาะก็คือ ช่วงต้นฤดูฝน ในการทาบใหม่ ๆ ควรรดน้ำบ้างอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้งประมาณ 1 เดือน จนกว่าจะติด

การเสริมรากเราจะเริ่มทำได้เมื่อต้นแม่อายุได้เท่าไหร่

ผมใช้วิธีว่าพอเริ่มปลูกก็เสริมรากได้เลย เพราะผมใช้มะขามที่ชำไว้แล้วประมาณ 1 ปีไปปลูก ถ้าปลูกไว้ปีหนึ่งแล้วไปเสริมทีหลัง ขนาดของต้นจะโตไม่ทันกัน ที่ผมเน้นมากที่สุดคือ พอปลูกเสร็จก็เสริมรากได้ทันที พันธุ์ที่ผมแนะนำให้เสริมรากคือพันธุ์สีทองและศรีชมภู เป็นพันธุ์ที่ผมทดลองแล้วว่าได้ผลและตอบสนองได้ดีที่สุด

ผู้ปลูกมือใหม่จะรู้ได้ยังไงว่ามันติดหรือไม่

เราจะสังเกตโดยดูจากต้นตอเปรี้ยวว่า ยังเขียวอยู่หรือไม่ ถ้าเขียวก็แสดงว่าติด อีกอย่างต้นจะโตขึ้นพลาสติกที่พันจะคอดลง โดยใช้เวลาทั้งหมดเดือนครึ่ง ในระยะ 2-3 เดือนหลังจากที่ทาบต้องคอยหมั่นตรวจตราดูด้วยว่า ที่ตอเปรี้ยวแทงยอดขึ้นมาหรือเปล่า ถ้าแทงต้องรีบออกให้หมดเพราะจะทำให้ไม่สามารถส่งอาหารไปเลี้ยงส่วนบนได้ จะส่งไปเลี้ยงเฉพาะใบที่อยู่ต้นล่างเท่านั้น ประมาณ 3 เดือนมันก็จะหมดไปเองโดยธรรมชาติ

เปรียบเทียบเสริมรากกับไม่เสริมรากต้นจะเป็นอย่างไร

จะแตกต่างกันคนละเรื่องเลยครับคือ ต้นที่ปลูกโดยไม่เสริมรากปลูก 8 ปี จะเท่ากับต้นที่ปลูกเสริมรากอายุ 4 ปี จะทำให้เราย่นระยะเวลาได้มาก แต่การออกดอกจะเหมือนปลูกธรรมดาทั่วไปเพียงเราเสริมรากเพื่อให้ต้นมันใหญ่แข็งแรง หาอาหารเก่ง ซึ่งแน่นอนอยู่แล้วว่าเมื่อต้นสมบูรณ์การติดฝักและขนาดของฝักย่อมจะมีประสิทธิภาพกว่ามีการให้ปุ๋ยให้ยาอย่างไรบ้าง

การฉีดยาในมะขามหวานนั้นแทบไม่มีเลย ส่วนเรื่องการใส่ปุ๋ยจะใส่ปุ๋ยคอกกับปุ๋ยเคมี มีการแบ่งใส่ตามอายุของมะขาม ต้นอายุ 8 ปีจะใส่ปุ๋ยขี้ไก่ (ไก่ไข่) 4 กระสอบ เผื่อไม่มีขี้ไก่ก็ใช้ขี้วัวแทน แต่ใช้เยอะหน่อย เพราะแร่ธาตุอาหารปลีกย่อยมีไม่มาก จะต้องใส่ถึง 8 กระสอบต่อต้น ใส่ให้ห่างจากโคน 1 เมตร และรอบ ๆ ทรงพุ่ม เดือนเมษายนเป็นต้นฝน พอดี หากใส่ในช่วงนี้พอฝนมามะขามก็สามารถจะนำไปใช้ได้เลย ส่วนปุ๋ยเคมีเราจะให้เดือนกรกฎาคม เป็นช่วงที่มะขามกำลังเลี้ยงฝักพอดี

ช่วงเดือนไหนที่ควรตัดแต่งกิ่ง

เราต้องดูมะขามก่อนว่าเก็บฝักเรียบร้อยหรือยัง ปกติที่ทำกันก็หลังเก็บฝักเสร็จประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ช้ากว่านี้จะมีผลต่อการออกดอกติดฝักในปีถัดไป

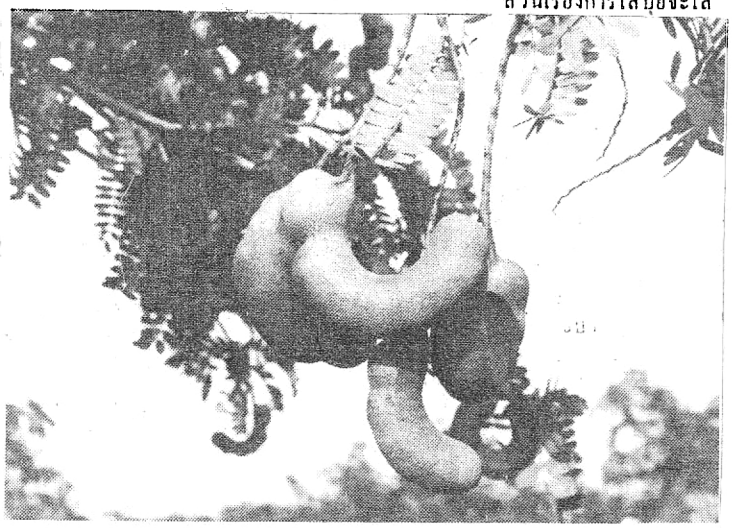

สำหรับสวนที่มีต้นเก่าอยู่แล้วเราอยากจะให้เป็นพันธุ์ดีจะทำอย่างไร

ผมขอแนะนำให้ใช้วิธีตัดทิ้งครึ่งต้นก่อน ให้สูงจากพื้นดิน ½ เมตร จากนั้นก็รอจนกว่ามะขามแตกยอดขึ้นมาแล้วใช้กิ่งพันธุ์ดีไปทาบ พอติดเราก็ตัดโคนกระเปาะทิ้ง เหลืออีกครึ่งต้น พอได้ระยะเวลา 8 เดือนเท่านี้ว่าต้นแม่ไม่ตายแล้วเราก็ตัดครึ่งที่เหลือทำแบบเดียวกันกับครึ่งแรก จะทำให้เราได้มะขามพันธุ์ดีต้นใหม่ไม่ต้องเสียเวลาไปเริ่มปลูกปีหนึ่ง เพราะต้นเดิมมีรากเยอะและเป็นต้นใหญ่อยู่แล้ว

ที่ไร่จะมีมะขามเริ่มออกจำหน่ายเดือนไหน

ประมาณต้นเดือนพฤศจิกายนของทุกปีครับ เป็นพันธุ์ศรีชมภู ซึ่งช่วงนี้ราคาจะดีมากเพราะเป็นระยะแรกที่มะขามเริ่มออกสู่ตลาด และเป็นหน้าหนาวด้วย พอศรีชมภูน้อยลงผมก็มีสีทอง, อินทผลัมขายต่ออีก ราคาที่ขายส่ง 220 บาท/กิโลกรัม (ศรีชมภู) เป็นราคาที่คนซื้อไม่เคยเกี่ยงเลย

มะขามหวานถ้าหากมีคนเอาไปปลูกทางภาคอีสานจะมีปัญหาไหมในเรื่องความหวาน

ผมคิดว่าคงไม่มีครับ หากมีการบำรุงดูแลรักษาอย่างถูกต้อง เฉพาะตอนนี้ที่มุกดาหารลงไปแล้ว ประมาณ 3 หมื่นต้น รสชาติอะไรทุกอย่างไม่แพ้เพชรบูรณ์เลย ที่สำคัญขึ้นอยู่กับแหล่งพันธุ์ที่เราไปเอาว่าเชื่อใจได้แค่ไหน

สุดท้ายผมอยากจะฝากถึงเพื่อนเกษตรกรด้วยกันว่า หากคิดจะปลูกพืชอื่นแล้ว ขอให้ลองมาปลูกมะขามหวานกันเถอะ การดูแลรักษาก็ไม่ยากจนเกินไป ต้นทุนก็ไม่สูง ที่น่าภูมิใจอีกอย่าง มะขามหวานเป็นพืชที่เกษตรกรตั้งราคาขายเองได้ ยังไม่มีพืชไหนเคยปรากฏมาก่อน ตลาดยังเปิดกว้างทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรท่านใดที่จะขอคำแนะนำปรึกษาหรือเที่ยวชมสวน ติดต่อได้ที่ 158/3 หมู่ 3 ต.วังชมภู อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ (056) 721006.